

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2012CC078

Zaaknummer Klachtencommissie 2011T454

datum uitspraak 14/12/2012

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling) het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

de verzoekster,

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoekster,

juridisch adviseur: mr. L. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden,

te voldoen door:

de verweerder,

gevestigd te [plaats],

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige in de R.-K. Kerk Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 1 maart 2012, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 12 januari 2012 met zaaknummer 2011T454, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brieven d.d. 28 en 29 januari 2012, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

Bij brief van 31 mei 2012 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie verzoekster laten weten dat sprake is van een definitieve indeling in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en zijn op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoekster is hierop bij brief van 15 augustus 2012 een nadere schadeonderbouwing gegeven. Verweerder heeft bij brief van 3 september 2012 op deze schadeonderbouwing gereageerd.

Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende uitzonderlijk seksueel misbruik.

Verzoekster is in de periode van de zomer van 1957 tot en met augustus 1959 bijna wekelijks, althans zeer regelmatig seksueel misbruikt door (wijlen) pater [aangeklaagde] (hierna te noemen: [aangeklaagde]). Verzoekster was bij aanvang van het misbruik bijna twaalf jaren oud en ze was veertien toen het misbruik abrupt eindigde.

Het misbruik begon met ongewenste aanrakingen van haar rug en haar benen onder haar kleding, maar onttaardde gaandeweg in het moeten toekijken hoe [aangeklaagde] zich aftrok, het moeten aftrekken van [aangeklaagde] en eindigde tenslotte in het verkrachten van verzoekster. Deze verkrachtingen vonden wekelijks, althans zeer regelmatig plaats gedurende een periode van acht tot negen maanden tot aan de zomer van 1959.

Toen verzoekster het misbruik aan haar ouders vertelde, reageerde haar vader woedend en sloeg hij haar met zijn leren broeksriem. De relatie met haar vader is door het gebeuren voorgoed verstoord geraakt.

Vast staat dat [aangeklaagde] in 1984 is gearresteerd wegens pedofiel gedrag binnen de verkennerij. Een in 1985 opgemaakt psychiatrisch rapport over de persoon [aangeklaagde] maakt melding van een gebrek aan moreel besef bij [aangeklaagde] met betrekking tot het door hem begane seksueel misbruik. In 1959 is door een pastoor (pastoor [naam]) aan de toenmalige provinciaal overste melding gemaakt van seksueel misbruik door [aangeklaagde]. Het vertrouwen dat verzoekster en haar familie hadden in [aangeklaagde] is door hem in ernstige mate geschonden, aldus het advies van de Klachtencommissie.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoekster geleverd door overlegging van het niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk advies van de Klachtencommissie, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster tegen [aangeklaagde] met zaaknummer 2011T454, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en gelet op het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag tot financiële compensatie in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik zoals nader omschreven in artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt.

De uitzonderlijke aard van het seksueel misbruik is naar het oordeel van de Compensatiecommissie gelegen in de volgende, verzwarende omstandigheden:

- Verzoekster was bij aanvang van het misbruik nog geen twaalf jaar oud.
- Het misbruik was zeer ernstig van aard, in die zin dat onder andere sprake was van verkrachtingen die nagenoeg wekelijks gedurende acht tot negen maanden plaatsvonden.
- Het misbruik vond plaats gedurende circa twee jaren.
- Er was sprake van stelselmatig misbruik (nagenoeg wekelijks).

- Het misbruik vond plaats in het ouderlijk huis van verzoekster, waardoor haar gevoel van veiligheid in haar eigen huis werd geschaad.
- Het misbruik heeft onmiskenbaar een rol gespeeld in de psychische problemen van verzoekster.
- De ouders van verzoekster reageerden allerminst begripvol (haar vader sloeg haar met zijn leren riem) waardoor de relatie voorgoed verstoord raakte.
- Naar verzoekster stelt -hetgeen niet is weersproken door verweerder- heeft zij inwendig fysiek blijvend letsel opgelopen tengevolge van het misbruik.
- Mogelijk, zo niet waarschijnlijk, was reeds in 1959 bij verweerder sprake van wetenschap over misbruik door [aangeklaagde].

Het misbruik is op grond van de hiervoor genoemde omstandigheden als zeer uitzonderlijk misbruik aan te merken.

Ten overvloede merkt de Commissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een gedeeltelijke materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

4.2 Naar het oordeel van de Compensatiecommissie is in deze zaak sprake van een uitzonderlijk geval van seksueel misbruik, als bedoeld in categorie 5, waarvoor – aldus de toelichting – de voorwaarde van het zonder gerede twijfel aanwezig zijn van een verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade niet geldt.

4.3 Gelet op de namens verzoekster overgelegde brief van 15 augustus 2012 (met bijlagen) is de Compensatiecommissie van oordeel dat verzoekster voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij substantiële vermogensschade heeft geleden als gevolg van het jegens haar gepleegde misbruik. Wat betreft de sinds 1983 bestaande arbeidsongeschiktheid van verzoekster, ligt het, aldus de Compensatiecommissie, gelet op de ernst van het misbruik in de lijn der redelijke verwachting dat deze veroorzaakt is door het misbruik. Uit het dossier komen geen feiten of omstandigheden naar voren die de conclusie rechtvaardigen dat de arbeidsongeschiktheid van verzoekster veroorzaakt is door andere oorzaken dan het seksueel misbruik. Weliswaar heeft de Compensatiecommissie geconstateerd dat de arbeidsongeschiktheid niet terstond in aansluiting op het misbruik maar eerst later vanaf 1983 is ontstaan, maar dit doet aan het oordeel van de Compensatiecommissie over het oorzakelijk verband niet af, omdat het haar bekend is dat gevolgen van trauma's in de jeugd zich eerst later in het leven van slachtoffers kunnen openbaren. De Compensatiecommissie is voorts van

oordeel dat het gebrek aan moreel besef bij [aangeklaagde] (zie overweging 4.4 van het advies de Klachtencommissie) en het gebrek aan empathie en inlevingsvermogen bij haar vader, die verzoekster met zijn riem heeft mishandeld na het bekend worden van het misbruik, mede van invloed zullen zijn geweest op het ontstaan van de arbeidsongeschiktheid van verzoekster.

4.4 Naar aanleiding van de namens verzoekster in de brief van 15 augustus 2012 genoemde gynaecologische operaties, die zij in het verleden ten gevolge van het misbruik heeft moeten ondergaan, merkt verweerder in zijn brief van 3 september 2012 op, dat verweerder de samenhang tussen het schandelijke misbruik en de serie operatieve ingrepen en ziekten, die verzoekster heeft moeten ondergaan niet kan beoordelen. Ook hier legt de Compensatiecommissie echter niet de strenge maatstaf aan dat het oorzakelijk verband tussen het misbruik en de serie operaties buiten gerede twijfel dient vast te staan, maar acht zij dit verband, gelet op de ernst van het misbruik, aannemelijk. De Compensatiecommissie voegt hier aan toe dat, indien al sprake zou zijn van andere factoren die de omvang van de vermogensschade van verzoekster mede kunnen hebben bepaald, deze factoren voor de beoordeling van de aanspraken van verzoekster op schadevergoeding alleen van belang zijn, indien en voor zover deze liggen in de risicosfeer van verzoekster. Daarvan is de Compensatiecommissie in de onderhavige zaak niet gebleken.

4.5 De Compensatiecommissie kan – gelet op de toelichting op categorie 5 – in zaken waarin van uitzonderlijk misbruik sprake is en waarbij substantiële schade voor de hand ligt, een hogere compensatie toekennen. Hiervoor komt verzoekster naar het oordeel van de Compensatiecommissie in aanmerking en wel om de volgende redenen. Zij is door [aangeklaagde], die een geestelijk ambt bekleedde, op ernstige wijze fysiek en geestelijk beschadigd is, terwijl [aangeklaagde] (aldus het citaat van verweerder uit het psychiatrisch rapport van [aangeklaagde] uit 1985, zie advies Klachtencommissie onder 3.1) geen schuldbesef had en “niet het idee had dat hij zondigde”. Tevens betreft de Compensatiecommissie in haar afweging het feit dat verzoekster vervolgens -in reactie op het kenbaar maken van het jegens haar gepleegde misbruik- door haar vader mishandeld werd en dientengevolge in haar verdere leven met talloze fysieke en emotionele problemen te kampen heeft gehad, waardoor zij in haar 29^e levensjaar (in [jaar]) al voor een WAO-uitkering in aanmerking kwam, maar die haar (dankzij haar wil om te blijven werken) eerst pas in 1983 noopten een WAO-uitkering aan te vragen en te verkrijgen. Sedertdien tot aan haar pensioengerechtigde leeftijd is bij haar sprake van substantiële schade wegens verlies van arbeidsvermogen.

Voorts constateert de Compensatiecommissie dat verweerder te kennen heeft gegeven bereid te zijn iedere geadviseerde compensatie aan verzoekster te willen betalen in de wetenschap dat geen enkele compensatie in verhouding kan staan met het verzoekster aangedane leed.

4.4 Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde uitzonderlijk seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële schade als gevolg van het misbruik in dit geval voor de hand. Bij die beslissing speelt mee dat de toekenning van compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

Met inachtneming van alle omstandigheden van dit geval komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van € 100.000,-- geadviseerd dient te worden.

Nu uit het mailbericht van verweerder d.d. 20 november 2012 blijkt dat (tot op die dag bijgewerkt) een bedrag van €1.043,50 reeds door verweerder aan verzoekster is overgemaakt, dient dit dat bedrag op grond van artikel 4 van de Compensatieregeling in mindering te worden gebracht op het uit te keren bedrag, waardoor een te adviseren bedrag van € 98.956,50 resteert.

4.3 Verzoekster heeft nota's overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt een bedrag van € 2.296,35 inclusief BTW.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder aan verzoekster te betalen een bedrag van € 98.956,50, alsmede aan de juridisch adviseur van verzoekster ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag te betalen van € 2.296,35, beide bedragen te betalen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J. M. van de L. en mr. R. P. E., bijgestaan door mr. E.B. S., griffier, op 14/12/2012 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter